

Kerkdienst in Watergang & Ipendam, 18 juni 2006
Thema: De groei van Gods Koninkrijk
Jaap Haasnoot

Lezingen: Ezechiël 17:22-24 & Marcus 4:26-34
Tekstgedeelte: Marcus 4:26-34

Vooraf sinds de vorige eeuw zijn er regelmatig gebedsacties geweest om zoveel mogelijk mensen te bereiken met het Evangelie. Een paar voorbeelden:

- In 1982 startte de gebedsactie van zeven jaar bidden tegen de macht van het communisme en in 1989 viel de Berlijnse Muur.
- Vervolgens is tien jaar lang gericht gebeden en er zijn meer moslims tot geloof in Jezus Christus gekomen dan in de twee eeuwen daarvoor.
- In januari 2005 begon de actie 'Drie jaar bidden voor Noord-Korea'. Het resultaat moeten we nog afwachten.

Goede acties. Want heeft Jezus niet gezegd: "Pas als het goede nieuws over het koninkrijk in de hele wereld wordt verkondigd als getuigenis voor alle volken, zal het einde komen"? (Matt 24:14)

Wordt het nog wat met dat koninkrijk?

En toch, zijn we nu na 2000 jaar echt zoveel verder gekomen? Bekruipt die vraag u ook weleens? Wat zien we nu eigenlijk van dat Koninkrijk? Of met de woorden van Gerard van 't Reve: *Dat koninkrijk van U, wordt dat nog wat?* Misschien bedoelde hij dat spottend, maar we hebben toch allemaal die gedachte weleens? We lezen in het Evangelie over liefde, vreugde en vrede, maar zie je daar iets van terug in het Journaal elke avond? En we lezen dat Jezus de zieken geneest als een teken van dat Koninkrijk dat komt, maar zou je de hoop niet verliezen als iemand in je naaste omgeving aan de laatste chemokuur begint en de artsen het eigenlijk hebben opgegeven?

Iemand zei: De doorbraak van het koninkrijk van God is net zoiets als 'klaar-voor-de-start....'. We wachten alleen al 2000 jaar op het 'af'!

Gelijkenis van het zaad

Met die vragen kijken we naar het gedeelte van vanmorgen. Twee gelijkenissen, eenvoudige voorbeeldverhalen met een boodschap, over het koninkrijk van God.

We zijn hier aan het begin van het optreden van Jezus. Hij is zijn optreden begonnen met de woorden: *De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabijgekomen. Bekeert u en geloof het evangelie.* En Hij geneest zieken als bewijs dat het Koninkrijk met Jezus dichterbij gekomen is. Tegelijk is er tegenstand van de religieuze leiders, want Jezus lijkt een bedreiging te zijn voor hun eigen koninkrijkje.

Doorbraak

Maar het gewone volk loopt Jezus achterna en de menigte is zo groot dat Jezus vanaf een boot op het meer de schare toespreekt. En met een eenvoudig beeld probeert Hij iets van het geheim van Gods Koninkrijk duidelijk te maken. Iedereen begrijpt het beeld. Een boer strooit zaad op de bewerkte aarde. Daarna valt er nog maar weinig voor hem te doen. Het zaadje ontkiemt op eigen kracht (daar heeft hij geen invloed op) en het groeit uit tot een aar met graan erin. Dan komt de boer weer in beeld en wordt het graan geoogst. De betekenis van deze gelijkenis is duidelijk: de groei van het koninkrijk van God is uiteindelijk niet afhankelijk van ons mensen, maar de boodschap van het Evangelie is **van zichzelf** krachtig genoeg om groei tot stand te brengen!

Let wel, dat betekent natuurlijk niet dat wij mensen helemaal buiten spel staan: er moet gezaaid worden. De Here God schakelt zijn leerlingen, zijn gemeente in om het de boodschap door te geven, maar we mogen dat ontspannen doen: wij kunnen het zaad niet laten ontkiemen, dat gaat buiten ons om!

Met gelijkenissen moet je oppassen. Sommige mensen willen elk detail betekenis geven, maar dan overvraag je zo'n beeldverhaal. Zoals ik al zei, de kern van deze gelijkenis is duidelijk, maar het is niet helemaal voor de hand liggend wat er met de verwijzing naar de oogst in vers 29 wordt bedoeld. Sommigen zeggen dat dit op het uiteindelijke oordeel slaat (dit beeld wordt ook in het Oude Testament gebruikt), anderen denken dat oogsten slaat op het tot discipelen maken van jonge gelovigen. Hoe het ook zij, de kern is dat Gods Koninkrijk ondanks alles doorbreekt.

Wat is het Koninkrijk?

We hebben het nu de hele tijd over het 'koninkrijk van God', maar waar hebben we het dan eigenlijk over? Dan moeten we in de leer bij Jezus. Let wel: Hij kwam niet om de gemeente, de kerk te stichten... Hij heeft *niet* gezegd: de tijd is vervuld en nu is het tijd om met elkaar de **gemeente** te vormen. Nee, zijn bediening draaide om het koninkrijk!

Aan de ene kant leerde Jezus dat het Koninkrijk **nu al** aanwezig was. Met zijn komst was het koninkrijk aangebroken. De tekenen van genezing en het uitdrijven van demonen maakten dat duidelijk: blinden die zien, verlamden die lopen, doden opgewekt en aan armen wordt het goede nieuws bekend gemaakt. Laat dat niet zien dat God regeert, dat Hij koning is: mensen worden vernieuwd, verzoend en ontvangen vergeving!?

Tegelijk is het een koninkrijk dat nog ten volle moet komen, dat **nog niet gerealiseerd** is. Het zaad is gezaaid, maar de oogsttijd is nog niet aangebroken. Eerst moet het evangelie van het Koninkrijk over heel de aarde gaan en dan zal het einde komen. In de tussentijd moeten we waakzaam zijn en olie in onze lampen hebben om de Bruidegom te kunnen verwelkomen!

In WO-II spoelde ergens een dode Engelse piloot aan. In z'n binnenzak zat een nep-plan voor een aanval van de geallieerden op Malta. De Duitsers stuurden versterkingen naar Malta en vlak daarna kwam D-day op Normandier. Vanaf dat moment wonnen de geallieerden en was het alleen nog maar wachten op de grote eindoverwinning. Die ene dode Engelse piloot was beslissend voor de hele WO-II. De vreselijke hongerwinter moest nog komen, maar de overwinning was zeker. Zo is het ook met dit koninkrijk. In Jezus is de overwinning zeker. We wachten echter nog op de realisatie.

Wat weten we nog meer van dat Koninkrijk? Het is **niet van deze wereld**, zei Jezus tegen Pilatus toen hij ondervraagd werd. Het is niet te vinden in een bepaald land of in een bepaald (kerk)gebouw, maar Gods Koninkrijk is dáár waar God koning is: waar Hij het voor het zeggen heeft, waar mensen zijn wil doen, waar zijn bevrijdende aanwezigheid wordt ervaren. Daar waar liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing de boventoon voeren, daar is Gods Koninkrijk!

Twee cirkels

Ik hoop dat u nu denkt: het lijkt wel of we het over de kerk hebben! Ik hoop van harte dat dit alles geldt van de gemeente, van *dé* gemeente. Maar het koninkrijk is breder dan de kerk. De gemeente is de verzameling van allen die bij Jezus horen; het koninkrijk is Gods verzoenend en bevrijdend werk in deze wereld. Die twee vallen niet samen. Je zou kunnen denken aan de gemeente als een binnencirkel en het Koninkrijk als de buitencirkel. En wat en wie er nu precies in die buitencirkel vallen, dat is moeilijk te zeggen en dat laten we graag aan God zelf over, maar het koninkrijk is daar waar de liefde tot God en de naaste aanwezig is. In dit verband worden deze woorden aan Augustinus toegeschreven: "Er zijn velen die van de kerk zijn, maar die niet van God zijn en er zijn velen van God, die niet van de kerk zijn!"

De gemeente heeft als taak om tekenen van dat koninkrijk op te richten en de wereld een *inburgeringscursus* voor Gods koninkrijk aan te bieden. We mogen de wereld vertellen dat het Koninkrijk in Jezus al gekomen is en we mogen nu in woord en daad gestalte geven aan dat rijk en we zien uit naar de volledige doorbraak van Gods Koninkrijk als Jezus terugkomt op de wolken.

Gelijkenis van het mosterdzaad

Laten we verder gaan met de tweede gelijkenis, die van het mosterdzaad. In het toenmalige Israël het kleinste zaad dat gebruikt werd. Vanuit dat piepkleine zaadje kan een struik groeien van 2,5 tot 3 meter lengte. Voor vogels een heerlijke plek om in uit te rusten. Dit beeld van takken waar vogels in zitten, lijkt op het gedeelte uit Ezechiël 17: God zelf zal een twijgje planten en dat twijgje zal een prachtige ceder worden met grote takken en vogels erin. Een beeld van de Messias wiens koninkrijk zich zal uitstrekken over heel de aarde.

Enorme gevolgen

De gelijkenis van het mosterdzaadje vertelt ons dus dat iets kleins en onaanzienlijks in het koninkrijk van God enorme gevolgen kan hebben. Wie had toen ooit kunnen denken dat die Jezus van Nazaret met z'n 12 leerlingen zo'n enorme impact zou hebben op de wereld-geschiedenis?

En dit principe geldt nog steeds – en laat dat ons bemoedigen –: God kan klein geloof gebruiken om zijn Koninkrijk te bouwen. In de zendingsgeschiedenis zien we er vele voorbeelden van.

Ik noem er een. De oprichter van Wycliffe Bijbelvertalers, Cameron Townsend, ging in Guatemala langs de deur om Spaanse bijbels te verkopen. Hij vroeg dan: *Wilt u het boek van Jezus kopen?* Omdat Jezus daar een gewone naam is, zeiden veel mensen: *Nee bedankt, we kennen meneer Jezus niet.* Die ervaring plantte bij hem het zaadje voor bijbelvertaalwerk: mensen moeten de bijbel in de taal van hun hart kunnen lezen en horen. Rond 1950 was het 1e NT in Mexico vertaald en nu zijn er meer dan 600 NT-en vertaald door Wycliffe-mensen en projecten zijn bezig in meer dan 1000 talen. Het koninkrijk van God is als een klein mosterdzaadje waaruit een enorme struik kan groeien. Het koninkrijk is niet te stuiten.

Waarom gelijkenissen?

Na deze gelijkenis volgen er nog twee verzen over de manier waarop Jezus onderwijs gaf. Je zou verwachten dat dit middel mensen helpt om de boodschap beter te begrijpen. Het onbekende leg je meestal uit aan de hand van het bekende. En voor de leerlingen van Jezus lijkt dat ook zo te werken. In het begin hebben ze nog veel uitleg nodig, maar verderop in het Evangelie zien we dat er minder uitgelegd wordt. Tegelijk blijken de gelijkenissen een blokkade te vormen voor mensen die Jezus sowieso al niet zien zitten. Als je in je hart al tégen Jezus hebt gekozen, dan wordt het onderwijs van Jezus met die voorbeeldverhalen alleen nog maar raadselachtiger. Vandaar dat aparte vers 24 in Marcus 4: “Want wie heeft zal nog meer krijgen; maar wie niet heeft zal zelfs het laatste worden ontnomen”. Wie Jezus gelooft, zal Hem nog dieper leren vertrouwen. Maar wie niet gelooft, zal zelfs het kleine beetje kennis dat hij over Jezus heeft, uiteindelijk ook kwijtraken.

Zaaien

We hebben 2 gelijkenissen gezien over het koninkrijk van God. Ik werd erdoor bemoedigd, ik hoop u ook. Wij mogen ons laten gebruiken door God om zijn liefde en vrede te verspreiden. Wij hoeven alleen maar te zaaien, niets meer en ook niets minder. En we krijgen vanmorgen de zekerheid mee dat dat koninkrijk wereldomvattend gestalte krijgt. God wil het weinige dat wij hebben, gebruiken voor de opbouw van zijn rijk!

Hoe doe je dat dan, zaaien? Dan kan op zoveel manieren! En dat mag je doen op een manier die bij jou en u past. Zaaien dat is:

- iemand bemoedigen die in de put zit
- meehelpt bij het VakantieBijbelFeest
- een praatje maken met iemand die eenzaam is
- je burens uitnodigen voor een Alpha-cursus
- iemand die mantelzorg doet een vrije dag geven
- een bijdrage leveren aan de buurtcommissie

En ga zo maar door. Wij mogen zaaien, de groei gaat buiten ons om. Soms (misschien wel vaak) zie je niets van die groei. Ik las pas dat toen archeologen bezig waren om een middeleeuws klooster op te graven, er op die plek planten begonnen te groeien van zaad dat de monikken in 1539 hadden opgeslagen. Door graafwerkzaamheden, waren die zaden gaan ontkiemen. Is dat geen enorme boodschap? Zaaien maar dus, God zelf staat borg voor de groei!

Graankorrel

En als we het over zaaien hebben, dan denken we onwillekeurig ook aan het beeld van de graankorrel dat Jezus in Johannes 12 gebruikt: *Als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het een graankorrel, maar wanneer hij sterft draagt hij veel vrucht.*

Het Koninkrijk van God is niet van deze wereld, omdat het niet gekomen is met wapengekletter en politieke spelletjes. Het is er gekomen omdat Jezus de weg van het kruis ging en zich liet zaaien in de akker om na drie dagen weer op te staan. En tegelijkertijd verwachten we dat Koninkrijk ten volle als Jezus terugkomt op de wolken. En daar zien we naar uit: Maranatha, kom Here Jezus!

Amen